har savnet denne elementære Rettighed, har Lovforslaget ogsaa givet Anledning til en Kvinde-Protest. Det tyske Kvindestemmeretsforbund har protesteret mod Fordringen om Tysk som Sprog ved offentlige Møder, der efter dette Forslag kan stilles til tyske Undersaatter, hvis Modersmaal ikke er Tysk, gennem et Opraab i »Zeitschrift für Frauenstimmrecht«. Det hedder heri: ». . . det er vor Pligt at vise, at vi ikke nøjes med nogle Forbedringer for vort eget Køn, men at vi vil optage Kampen mod enhver Reaktion og Ufrihed; den nationale Enhedsaand skal aldrig gennemføres paa Bekostning af allerede tilkæmpet Frihed«. Opraabet anbefaler at afholde Møder og vedtage Resolutioner i denne Aand samt at forlange en Foreningslov, der uden Indskrænkninger gaar ud paa, at alle Rigsundersaatter har Ret til at stifte Foreninger, hvis Formaal ikke strider imod Straffeloven, og til at forsamle sig ubevæbnet. Det ses af Bladet, at den paagældende Resolution bl. a. er vedtaget enstemmig paa et Møde af Mænd og Kvinder i Hamborg.

Frankrig.

Først for en tolv, femten Aar siden rejstes Kvindesagsspørgsmaalet i Frankrig. I Rigsdagen er det af endnu yngre Dato. 1901 indgav Hr. Gautret, Deputeret fra Vendée, for første Gang et Lovforslag angaaende Kvinders kommunale og politiske Valgret. Uheldigvis gjaldt hans Lovforslag kun Enker, ugifte eller fraskilte Kvinder. Derved udelukkedes dengang som endnu de gifte Kvinder fra al Del i det politiske Liv. Ganske vist fremkom Hr. Gautrets Forslag som en foreløbig Indledning til en almindelig Reform, der skulde gælde alle Kvinder. Hans Motivering viste ogsaa, at han var en oprigtig Forsvarer af Kvindens Rettigheder. De Grunde, han fremførte, var de samme som dem, vore ivrigste Forkæmpere har ført i Marken. Det lykkedes ham ikke at faa sit Lovforslag gennemført. Hr. Dussaussoy, en af de andre Deputerede, udtalte, at han ønskede paa een Gang at udvide og indsnævre de Grænser, hans Kollega havde draget. »Vi kan ikke mere regne med den sociale Opfattelse, der, idet den lagde al Magt som Familie-Overhoved i Faderens Haand, bemyndigede Manden til at repræsentere sin Hustru ved Valgene . . . Men paa den anden Side synes Skik og Brug og vore Institutioner nu til Dags ikke at kunne bemyndige Lovgiveren Ret til at tildele Kvinden fuld politisk Stemmeret«. Derfor forlanger han (Lovforslag af 10. Juli 1906), at alle Kvinder skal have Valgret, men kun til Kommune, Departements Raad (Conseils d'arrondissement) og Conseils généraux. Endnu er Udfaldet af dette Forsøg paa Kvindens Emancipation ikke afgjort. Det er endnu ikke blevet »forældet«*) som det første og har derfor Mulighed for at gaa igennem i denne Session.

Alle ved, at Pressen har meget at sige i vort Land. Pressen er hos os baade Ophav til og Udtryk for den offentlige Mening. Hvilken Holdning indtager nu Pressen i dette Tilfælde? — Pressen har i høj Grad skiftet Stilling, mere og mere driver dens Strøm i Retning af vore Krav. Da de Deputeredes Kammer 1906 blev fuldstændig fornyet, gav dette Anledning til, at Kvinderne gav deres Mening til Kende ved Plakater og Gadedemonstrationer. Gennem Paris' Gader drog en Vognprocession med Bannere, der bar Indskriften: »*Valgret for Kvinder!*« Næsten alle Aviser omtalte Processionen og paa faa Undtagelser nær udtalte de: *Kvinderne bør have Valgret.*

Siden 1898 har Kvinderne haft Valgret til Handelsraadene (tribunaux de commerce), og siden 1907 har de Ret til at deltage i Valg af de Raadmænd, der kaldes »prud'hommes«. De er Vælgere og valgbare til Arbejdsraadet (Conseil supérieur du travail), Opdragelsesraad etc. (Conseil supérieur de l'instruction publique) og til de departementale Skatteraad (Conseils departementaux de l'instruction primaire).

Sandheden nøder os til at tilstaa, at de sjældent gør Brug af disse Rettigheder. Det Antal Kvinder, der i Virkeligheden stemmer, er meget lille, især i Provinserne; de mener, at de vilde gøre sig latterlige ved at afgive deres Stemmer. At Kvinderne undlader at stemme, er et vægtigt Argument i deres Hænder, der er Modstandere af Kvindens politiske Stemmeret. Et overordentlig stort Flertal af Kvinder forholder sig fuldstændig ligegyldige

*) I Følge den parlamentariske Fremgangsmaade i Frankrig, som det vil være for vidtløftigt at gøre Rede for her, kan et Lovforslag efter forskellige Udvalgsbehandlinger etc. blive »forældet« — d. v. s. endelig skudt ud af Parlamentets Forhandling.